

Кириленко А.О

здобувачка вищої освіти

спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Полтавської державної аграрної академії,

м. Полтава, Україна

Науковий керівник: Мирна О.В., к.е.н., доцент,

доцент кафедри публічного управління та адміністрування,

Полтавської державної аграрної академії,

м. Полтава, Україна

СТРУКТУРА БЮДЖЕТУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Основою розвинутої держави є територіальні громади, які фінансово незалежні. Вони здатні забезпечити суспільні послуги місцевому населенню на належному рівні. На даний час в Україні проходять демократичні перетворення та формування громадянського суспільства. Саме з реформування місцевого самоврядування розпочалися зміни в Бюджетному та Податковому кодексах.

Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333-р, вона передбачає створення законодавчої бази діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на новій територіальній основі з визначенням повноважень та їх ресурсного забезпечення.

В рамках її реалізації прийнято Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». У 2015 році відбулися перші вибори до тільки що новостворених ОТГ. За результатами виборів до місцевих рад станом на 2015-2016 роки сформовано 366 об'єднаних територіальних громад (ОТГ), тому аналіз реалізації реформи децентралізації є досить актуальним для реальних змін фінансового стану місцевих громад.

Основними особливостями формування бюджетів ОТГ є:

По-перше, бюджети ОТГ мають міжбюджетні відносини з державним бюджетом. Законом про державний бюджет на плановий рік цим бюджетам затверджуються обсяги міжбюджетних трансфертів. Це - базова дотація, освітня субвенція, медична субвенція, інші субвенції та дотації, якщо є підстави для надання та отримання відповідних міжбюджетних трансфертів тощо (статті 97, 99, 100, 102, 103-2, 103-4 і 108 Кодексу).

У 2016 році бюджетам ОТГ перераховано з державного бюджету 3,5 млрд. грн. міжбюджетних трансфертів, а на 2017 рік передбачено 9,6 млрд. гривень.

Наприклад, на 2017 рік місцевим бюджетам, які мають взаємовідносини з державним бюджетом (в тому числі бюджетам ОТГ), передбачено додаткову дотацію на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я і субвенцію на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад.

Також слід зауважити, що бюджети громад, які не об'єдналися, не можуть отримувати міжбюджетні трансферти із державного бюджету.

По-друге, до бюджетів ОТГ, крім доходів, що отримували бюджети до їх об'єднання, зараховується 60% податку на доходи фізичних осіб. Раніше такий податок зараховувався тільки до районного бюджету.

Перелік доходних джерел бюджетів ОТГ визначено статтями 64 (загальний фонд), 69-1 (спеціальний фонд) та 71 (бюджет розвитку) Кодексу.

Доходи бюджетів, що об'єдналися, за даними звітності зросли більше майже в три рази – з 0,9 млрд. грн. до 2,9 млрд. гривень.

По-третє, крім видатків на здійснення самоврядних повноважень, за рахунок бюджетів ОТГ фінансуватимуться видатки, які делегуються державою їм на виконання, а саме: видатки на утримання закладів бюджетної сфери – культури, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, фізичної культури та спорту (перелік видатків визначено ст. 71, 89 і 91 Кодексу).

Джерелом фінансування видатків є як доходи, закріплені Кодексом за бюджетами ОТГ, так і міжбюджетні трансферти з державного бюджету (базова дотація, освітня та медична субвенції, інші дотації та субвенції).

Для стимулювання подальшого формування ОТГ є низка питань, які потребують законодавчого врегулювання, серед них такі як:

1) Урегулювання питання зміни меж районів у разі об'єднання територіальних громад сусідніх рад, межі юрисдикції яких розміщені в сусідніх районах.

2) Визначення прийнятої процедури приєднання територіальних громад до вже утворених спроможних ОТГ.

3) Передачу земель державної власності за межами населених пунктів у власність ОТГ і визначення порядку такої передачі.

4) Наділення органів місцевого самоврядування ОТГ повноваженнями щодо розпорядження землями державної власності за межами населених пунктів.

5) Визначення механізмів здійснення державного контролю за відповідністю рішень органів місцевого самоврядування Конституції та законам України.

Більша частина надходження в ОТГ – це є власні надходження, що підкреслює фінансову самостійність та автономність використання коштів. Також об'єднання громад у разі збільшило бюджетне забезпечення жителів.

Загалом, фінансова самостійність є поштовхом для розбудови енергетичної, транспортної і соціальної інфраструктур, що має легкий доступ до отримання якісних послуг, чого заслуговує кожен, сплачуючи податкові платежі.

Література:

1. Особливості формування бюджетів об'єднаних територіальних громад. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/3958>

2. Особливості формування бюджетів об'єднаних територіальних громад на прикладі Волинської області. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/41->

Article%20Text-57-1-10-20180223.pdf

3. Прихований клондайк: як розкрити потенціал бюджетів об'єднаних територіальних громад. URL: <https://voxukraine.org/uk/prihovaniy-klondajk-yak-rozkriti-potentsial-byudzhety-ob-yednanih-teritorialnih-gromad/>